

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.754/2018/3.

A tanács tagjai: . Harter Mária a tanács elnöke

. Szabolcsi-Varga Krisztina előadó bíró

. Mocsár Attila Zsolt bíró

A felperesek: I.rendű felperes neve ,
II.rendű felperes neve ,
III.rendű felperes neve
(felperesek címe)

A felperesek képviselője:

. Marton Emőke ügyvéd

(ügyvéd címe)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője:

Ügyvédi Iroda

(ügyvédi iroda címe,

ügyintéző: dr. L. Nagy Rajmund ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

a III. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Törvényszék

2.Pf.22.162/2016/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Járásbíróság

21.P.20.347/2016/29.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a III. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A III. rendű felperes pártfogó ügyvédjének díját az illetékes kormányhivatal állapítja meg, annak figyelembe vételével, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre.

A le nem rótt 1.132.600 (egymillió-százharminckétezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes pénzintézet 2006. április 03-án közokiratba foglalt, lakóház-építés céljára szolgáló CHF alapú kölcsönszerződést kötött a felperesekkel, amelyben az alperes a kölcsön nyújtását, a felperes adósok pedig annak visszafizetését vállalták. A szerződés szerint az alperes a 7.000.000 forint iránti igény finanszírozására 50.329 CHF összegű kölcsönt bocsát a felperesek rendelkezésére, azzal, hogy a nyilvántartásba vett devizaösszeg a szerződéskötés és a folyósítás közötti árfolyamváltozásra tekintettel a finanszírozási igényhez képest 15%-kal növelt összegben került megállapításra. Az alperes vállalta, hogy a kölcsönt legfeljebb a finanszírozási igény forintösszegében folyósítja, szakaszosan, az épület készültségi fokának megfelelően, de azt a folyósítás napján érvényes, általa alkalmazott számlakonverziós deviza vételi árfolyamon kiszámított CHF összegben tartja nyilván. A 60 hónap türelmi idő alatt a törlesztés (kamat és kezelési költség) havonta fizetendő összegét 192,93 CHF-ben, a türelmi idő leteltét követően a törlesztő részlet (tőke, kamat és kezelési költség) havonta fizetendő együttes összegét 404,21 CHF-ben határozták meg. A szerződő felek kikötötték, hogy a törlesztő részletek, illetve bármilyen más fizetési kötelezettség CHF-ben teljesítendő, más pénznemben való teljesítés esetén a bank az általa alkalmazott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF-et fordít az esedékessé vált kötelezettség teljesítésére (szerződés IV.4. pontja). Az adósok a szerződés VII. pontjában úgy nyilatkoztak, hogy megértették azt a banki felvilágosítást, amely szerint az árfolyam jelentős változása esetén, ha a kölcsön fedezete nem CHF, jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet, a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget ezen információ tudatában is igénybe kívánják venni. Az I. és II. rendű felperesek a szerződéskötést megelőzően 2005. október 10-én külön okiratban nyilatkoztak arról, hogy a devizában történő finanszírozás általános kockázatairól az alperestől részletes tájékoztatást kaptak.
- [2] Az alperes a kölcsönszerződést - a fizetési kötelezettség elmulasztása miatt - felmondta, majd kérelmére a közjegyző 2015. július 06-án közokirat záradékolása útján mindhárom felperessel szemben végrehajtást rendelt el.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperesek módosított keresetükben az ellenük folyó végrehajtások megszüntetését kérték arra hivatkozással, hogy a kölcsönszerződésnek a kölcsönösszeg meghatározására és a törlesztő részletekre vonatkozó rendelkezései a Ptk. 523. §-ba ütköznek, mert nem felelnek meg a 6/2013. PJE határozatban megfogalmazott „kiszámíthatóság” követelményének. A Ptk. 210. § (1) bekezdésének alkalmazását kérve azt is állították, hogy szerződéskötéskor az alperes tévedésbe ejtette, majd tévedésben tartotta őket, a kölcsönszerződésben CHF-ben meghatározott összeget ugyanis forintban teljesítették, ami ellentétes a szerződésben írtakkal. A felperesek szerint - a 2/2014. PJE határozatban foglaltakat is figyelembe véve - az alperes tisztességtelenül járt el, amikor az árfolyamváltozás lehetséges kedvezőtlen hatásáról nem adta meg a szükséges tájékoztatást.
- [4] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a létrejött kölcsönszerződés a felperesek által hivatkozott okokból nem érvénytelen.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító döntését azzal indokolta, hogy a felperesek hiteligényüket forintban rögzítették, a szerződés tartalmazza a kirovó pénznem megjelölését CHF-ben, megadja az irányadó átszámítási időpontot, ekként meghatározza a kölcsönösszeg kirovó pénznemben fennálló

egyenértékét, ami a szerződés alapján a folyósítás időpontjában pontosan kiszámítható volt, ezért a felperesek hivatkozásával ellentétben a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdése alapján nem semmis. A III. rendű felperes a bíróság előtt maga ismerte el, hogy a tárgyaláson felolvasott VII. pontból megértette: az árfolyam kedvezőtlen változása esetén a fizetendő törlesztő részlet jelentősen megnövekedhet, a közokirat szerint pedig a felpereseknek módja volt a szerződés tartalmának megismerésére. Az I. és II. rendű felperesek az árfolyamkockázatról a szerződésben foglaltakon túl, az abban foglaltakhoz képest jóval részletesebb tájékoztatást kaptak az általuk már az ügyletkötést megelőzően aláírt külön nyilatkozatban. Kifejtette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a kereset alapjául hivatkozott tévedés, megtévesztés nem semmisségi, hanem a Ptk. 235. § (1) bekezdésében meghatározott megtámadhatósági ok. A megtámadásra a törvény egyrészt határidőt állapít meg, másrészt nem merült fel a perben adat arra, hogy a felperesek erre alapítottnak a pert megelőzően a szerződést megtámadták volna.

- [6] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 254. § (3) bekezdésére utalással - helyes indokaira utalással hagyta helyben. Csupán a fellebbezési érvelés kapcsán emelte ki, hogy a felperesek keresetüket végleges formában a 26. számú iratban terjesztették elő, az elsőfokú bíróságnak kizárólag az abban előadott hivatkozásokat kellett elbírálnia, amelynek - a keresethez kötöttség elvének alkalmazásával - maradéktalanul eleget tett, a szükséges bizonyítást lefolytatta, aminek alapján tett jogkövetkeztetése helyesnek bizonyult. A felperesek fellebbezésben kifejtett további érvei a Pp. 235. § (1) bekezdéséből következően érdemi vizsgálat tárgyát már nem képezhették.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélettel szemben - hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az ítélet megváltoztatása, a keresetnek helyt adó határozat meghozatala, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt - a III. rendű felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Hivatkozott a Ptk. 523. §-ában és a 6/2013. PJE határozatban foglaltakra, és változatlanul állította: a kölcsönszerződés megkötésekor a Ptk. 210. § (1) bekezdésébe ütközően megtévesztették, később pedig tévedésben tartották. Az érvénytelenség körében hivatkozott a 2/2014. PJE határozatra, az alperes tisztességtelen eljárására. Álláspontja szerint az alperes által idézett jogszabályi rendelkezések és jogegységi határozatok a szerződéskötés időpontjára tekintettel nem irányadók, az alperes magatartása és joggyakorlata ugyanakkor a 6/2013. és 2/2014. PJE határozatokba is ütközik.
- [8] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme - perben eddig tett nyilatkozatainak megismétlésével - a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [10] A Pp. 270. § (2) bekezdésében és a 275. § (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi és eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt. Az adott esetben a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, s csupán a felülvizsgálati kérelemben foglalt többirányú érvelés kapcsán mutat rá az alábbiakra:
- [11] A régi Ptk. 523. § (1) bekezdése alapján a kölcsönszerződés tárgya meghatározott pénzösszeg rendelkezésére bocsátása, illetőleg ennek igénybevétele. A perben sem vitatottan a felperesek 7.000.000 forint kölcsönhöz akartak hozzájutni és elfogadták az alperes által kínált szerződéses

konstrukcióként azt, hogy a finanszírozási igényük biztosítása érdekében CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújt. A 7.000.000 forint finanszírozási igény a CHF-ben adható kölcsön összegét behatárolta, hiszen a CHF kölcsönösszeg nem haladhatta meg az egyedi szerződésben finanszírozási igényként megjelölt forintösszegnek a folyósítás napjára számított deviza ellenértékét. A felek a szerződés I.1. pontjában a kölcsön összegét a nyilvántartás devizanemében a szerződéskötés és a folyósítás napja közötti várható árfolyamváltozás miatt a finanszírozási igényhez képest 15%-kal megnövelt mértékben, azaz 50.329 CHF-ben határozták meg. Az árfolyamváltozás miatt a szerződés I.1. pontja első bekezdésében megjelölt CHF összege nyilvánvalóan tájékoztató jellegű, az I.1. pont további bekezdéseiben és a II.1. pontban írtak alapján azonban a folyósított kölcsön devizanemben nyilvántartott összege egyértelműen meghatározható volt. Az 1/2016. PJE határozat 1. pontja értelmében a kölcsön összege akkor is meghatározottnak minősül, ha a szerződésben forintban megjelölt összeg devizában kifejezett egyenértéke folyósításkor az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével kiszámítható. Ennek a követelménynek pedig a jogerős ítélet helyes következtetése szerint a perbeli kölcsönszerződés teljes egészében megfelelt.

- [12] A felek a kölcsönszerződés IV.4. pontjában részletezték, hogy az adósok fizetési kötelezettségüknek milyen módon, milyen pénznemben tehetnek eleget. Eszerint az adósok a CHF-en kívül más pénznemben, így forintban is törleszthettek, mely esetben a bank a teljesítést a kikötött átváltási - számlakonverziós deviza eladási árfolyamon - számolta át az esedékes fizetési kötelezettség CHF összegére. Megállapítható tehát, hogy a törlesztési kötelezettség teljesítéséhez szükséges - a 6/2013. PJE határozat III. pontjában előírt kiszámíthatóság követelményének megfelelő - feltételeket a kölcsönszerződés egyértelműen tartalmazta. Azzal, hogy az alperes a felperesek forintban való teljesítését elfogadta, a szerződés IV.4. pontjának megfelelően tudomásul vette a teljesítés módjára vonatkozó rendelkezésüket.
- [13] Helytálló következtetésre jutottak a bíróságok az árfolyamkockázat viseléséről szóló kikötés tisztességtelenségével kapcsolatban is. A kölcsönszerződés VII. számú pontjából megállapíthatóan az adósok tudomásul vették, hogy az árfolyamváltozás hatással lehet fizetési kötelezettségük mértékére, erről őket az alperes tájékoztatta, továbbá arról is, hogy így jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet, ha a kölcsön devizanemének (CHF) forint árfolyama jelentősen változik. A tisztességtelenség vizsgálata tekintetében irányadó 2/2014. PJE határozat értelmében a tájékoztatás akkor tekinthető megfelelőnek, ha abból kitűnik, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztő részletek akár jelentősen is megemelkedhetnek. Az Európai Unió Bíróságának a másodfokú bíróság döntését követően a C-51/17. sz. ügyben hozott ítélete szerint a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásnak ki kell terjednie arra, hogy a nemzeti fizetőeszköz a nyilvántartási devizanemhez képest való leértékelődése jelentős is lehet, a gazdasági változás bekövetkezésének reális esélye van, valamint rá kell mutatnia mindezek adóssá terhelő pénzügyi kötelezettsége emelkedésével való összefüggésére. Mindezen feltételeknek az alperes szerződésben nyújtott tájékoztatása megfelelt. A III. rendű felperes vitatta ugyan a tájékoztatás megtörténtét, a bíróságok azonban a bizonyítékokat okszerűen mérlegelve helyesen jutottak arra a következtetésre, hogy a szerződésben írtak szerinti tájékoztatás megtörténtét alappal nem vitathatja. A Kúria rámutat: jogvédelem az átlagosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztót illeti meg (2/2014. PJE határozat 1. pontja). Az a körülmény, hogy a III. rendű felperes kellő figyelem, a szerződés tartalmának szükséges értelmezése nélkül szerződött, a tisztességtelenség vizsgálata során javára nem vehető figyelembe.
- [14] A jogerős ítélet helyes indokát adja annak, hogy az eljáró bíróságok a szerződés tévedésre, megtévesztésre alapított érvénytelenségét érdemben miért nem vizsgálták. A Kúria ezért csak utal

arra, hogy az érvénytelenség ténybeli alapjaként előadottak (mely szerint a felperesek a szerződésben írtakkal ellentétesen forintban törlesztettek) nem az érvénytelenség, hanem a szerződésszegés körében lennének értékelhetők.

- [15] Az anyagi jog és a polgári jogegységi határozatok alkalmazását illetően a Kúria hangsúlyozza: a III. rendű felperes a jogerős ítélet felülvizsgálatát kérte, így az ügyben eljáró bíróságok jogalkalmazásával, nem az alperes által idézett jogszabályhelyekkel kapcsolatos kifogásait kellett megfogalmaznia. Az eljáró bíróságok a jogvitát helyesen - a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. tv. 15. § (2) bekezdésének megfelelően - a szerződéskötéskor hatályban volt anyagi jogszabályok alapján bírálták el. A Kúria perben alkalmazott polgári jogegységi határozatai valóban az ügyletkötést követően születtek az ilyen jellegű szerződések érvénytelensége körüli vita lezárásaként, a jogegységi határozat azonban nem jogszabály, ebből eredően nincs hatályba lépése, és így esetében a visszaható hatály kérdése sem merülhet fel. A jogegységi határozat ugyanis iránymutatás arra, hogy az adott jogszabályt a bíróságoknak milyen módon kell, illetve kellett volna korábban is értelmezniük (a Kúria ezzel kapcsolatos következetes gyakorlatát a Gfv.VII.30.101/2014/15., a Pfv.VI.21.286/2007/4. és a Pfv.VI.20.963/2015/7. számú határozatok is tartalmazzák). A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a joggyakorlat továbbfejlesztése, illetve az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben meghozott jogegységi határozat - a 42. § (1) bekezdése szerint - a közzététel napjától a bíróságokra kötelező. A polgári jogegységi határozatokkal kapcsolatos felülvizsgálati okfejtés ellentmondásos is, mivel sérelmezi ugyan alkalmazásukat, más tekintetben viszont a 6/2013. és a 2/2014. PJE határozatok figyelembe vételét kéri.
- [16] A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [17] A Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő III. rendű felperes köteles az alperes képviselőjét ellátó ügyvéd munkadíjából álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek mértékét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (1) és (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg.
- [18] A III. rendű felperes pártfogó ügyvédjének díjáról a Kúria a Pp. 87. § (2) bekezdésének megfelelően rendelkezett.
- [19] A III. rendű felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdésére tekintettel a 14. §-ban foglaltak alapján az állam viseli.
- [20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. szeptember 30.

. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Szabolcsi-Varga Krisztina s.k. előadó bíró, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

BB

bíróági ügyintéző